Ч. 215 Второк 27 вересня (9 жовтня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

„Наші — ваші“.

По великих містах жиє окремий рід людий — специяльність великоміска, що як ті птиці небесні, ні орють, ні сіють, а мимо того збирають, розуміє ся — чужі плоди. Суть то фахові картярі, котрі жиють з того, що ваблять необачних людий до картярских нор і там фальшивою грою в карти обдирають свої жертви до послідного. У Відни називають таких картярів характеристичним іменем „Bauernfänger“, а то від того, що они мають око головно на тих, що приїздять із села, на легковірних селян, котрих ловлять на улици, а покмітивши у них гроші, заводять до своїх нор і там обдирають з послідного крейцара. Хто мав коли нагоду читати віденьскі ґазети, той міг дочитати ся там нераз в поліцийних рапортах, що такі грачі звабили десь до шинку якогось чоловіка, завели з ним гру „наші-ваші“ і забрали у него всї гроші, що поліция за ними слідить, або може вже їх і прихопила. „Наші-ваші“ — то гра в карти, але гра дуже небезпечна. До гри стає двох або й кількох людий, а фаховий картяр дає їм до вибору дві карти, чорну і червону; на ті карти ставить ся гроші. Фаховий картяр перекидає відтак картами борзенько і кажучи „наші-ваші“ кладе їх на стіл, лицем на спід, а грачі мусять тогди згадувати, котра „наша“ а котра „ваша“ карта, значить ся, котра чорна, а котра червона. Таким способом можна до кількох мінут програти значну суму, бо фаховий картяр зміркувавши, що єго жертва запалилась до гри, уміє так зручно перекидати картами і підсунути фальшиву, що необачний селянин заєдно програє і опамятає ся аж тогди, коли у него нема вже гроший. Гра в „наші-ваші“ єсть длятого заказана, а кого прихоплять на ній, того остро карають. Звідки пішла та гра, не уміємо сказати, але сама назва „наші-ваші“ вказує на славяньске єї походжене; у Відни кажуть одні, що она пішла від Чехів, а другі доказують, що она прийшла з Росиї.

В точнісенько таку гру, лиш не картярску, а політичну зачали й у нас тепер грати. До недавна ще пускало ся лиш приману, а тепер розпочинає ся вже й сама гра. Доказ на то знаходимо в послїднім числї „Дїла“, в передовій статї під заголовком „Общество руских женщин на Буковинї“. Коли день перед тим розписав ся був „Галичанин“ з великим одушевленем в сїй самій справі, ми мовчали; але коли тепер і „Дїло“ заговорило про ню, то й ми позволимо собі висказати тут кілька гадок, хоч би лиш длятого, щоби не здавало ся, що вже всї Русини годять ся на то, щоби у нас виводити всїлякого рода гермафродитів. А річ ось в чім:

В Чернівцях засновує ся якесь товариство жіноче під назвою „Общество Руских женщин на Буковинї“, а перші загальні збори сего товариства мають відбути ся в Чернівцях дня 14 жовтня. Хто заходить ся около заснованя сего товариства, ми не знаємо; з „Дїла“ лиш довідуємо ся, що з редакциєю сеї ґазети переписувались в сїй справі черновецкі пані: Кобилянька і Мария Матковска. В письмі пані Кобилянької було сказано, що товариство основують женщини без різниці сторонництв, маючи загальне добро на оцї і — як каже „Дїло“ — „була висказана надїя, що се чей стане за примір для Русинів (мужчин) на Буковинї і в Галичинї, щоби різниці партийні підпорядкували справі загального добра народного. Пані Мария Матковска прислала знов „Дїлу“ один друкований статут товариства з бажанем: „Може і в Галичинї таке общество заведе ся для добра народа“.

„Дїло“ подає із сего статута деякі головнїйші параґрафи, писані такою мовою, що навіть „Дїло“, хоч і як серіозно силує ся трактувати сю справу, не могло здержати ся від того, щоби форму статута не назвати „комічною“, а мову, в якій уложений статут „скомбінованою мовою“, аби мовляв, було „і нашим і вашим“. Навіть і „Дїло“ при всїй своїй приклонности для політики принципіяльної, відпорного становища і помиреня партий, доглупалось, що сей статут то якесь „наші-ваші“. „Дїло“ робить ту замітку, що в статутї писане слово „рускій“ то з одним, то з двома „с“, і підносить ту постанову, після котрої майно общества по єго розвязаню переходить на майно общества ім. Качковского і на товариство „Просьвіту“ у Львові.

Згадане общество ставить собі за задачу: Піднесене культури взагалї, а в частности піднесене просьвіти межи женщинами „Русской народности“ на Буковинї, дальше піддержку сиріт і бідних дівчат і піднесене промислу домашного. Ту цїль думає товариство осягнути (ми не наводимо дословно постанов сего комічного і скомбінованою мовою писаного статута): 1) намовою родичів, щоби посилали своїх дїтий до школи; 2) ширенем, взглядно видаванем книжок, ґазет і т. д.; 3) основуванем шкіл, і курсів для дівчат і курсів промислу домашного; 4) збиранем моделів (взірців) промислу домашного; 5) устроюванем вистав і базарів та роздїлюванем премий; 6) посередництвом; 7) пе-

Ще про смерть в гіпнозї.

Смерть Еллї Саламонівної в гіпнозї все ще не вияснена, бодай урядове справоздане комісиї судової не дістало ся еще доси до відомости ширшої публики. Тимчасом старає ся гіпнотизер Найком через своїх приятелів не лиш оправдати ся перед сьвітом, але й показати, що в гіпнозї суть все-таки можливі такі прояви, в котрих можливість навіть такі фахові лїкарі, як др. Краффт-Ебінґ не хотять вірити. Найком перебуває тепер у Вершеци і там був у него др. Людвик Браєр, котрий оголосив в Pest. Lloyd-ї слїдуючу з ним розмову.

Др. Браєр розповідає насамперед про самого Найкома і каже, що він здоровенний мужчина, літ сорок і пять і зовсїм не виглядає на такого, що готов би чоловіка в однїй хвили життя позбавити. Він говірливий чоловік і добрий бесїдник, а єго викладу позавидував би єму не один актор на сценї. Др. Браєр просив єго, щоби він розповів єму про свою звязь з родиною Саламонів о скілько можна все, що доси не дістало ся до відомости широкої публики, а з тої розмови подає він ось що:

Передовсїм мушу зазначити, — став Найком говорити — що то неправда, мов би я при кождій, перший лїпший нагоді гіпнотизував Еллю Саламонівну. Я гіпнотизував єї що найбільше десять разів і то по найбільшій части не для єї розривки або для розривки товариства, лиш для того бо пан Саламон мене о то дуже просив. А треба вам знати, що Елля нездужала вже від довшого часу. Молода, бо ледви 23-лїтна панна мала вже від кількох лїт сильний, корчевий біль голови, котрий що весни виступав завсїгди сильнїйше і тревав два або й три місяцї. Шоби їй зробити яку пільгу в тім болю, уживав др. Кірцмес, лїкар із Спіжи (Zips), гіпнози з добрим успіхом. Коли я відтак приїхав за орудками до Тужера, піддав я Еллї кілька разів на жадане єї батька пільгу і то за кождий раз з дуже добрим успіхом. Не хочу тут всего подрібно розповідати, бо п. Саламон думає й так видати незадовго друком обширний дневник. Лиш про одно згадаю, о чім доси не говорено.

В половині червня мав я вертїти керницю в Надь-Варшанї, в саболцкім комітатї, коли мене телеґрафічно завізвано до Мендока. Що-ж стало ся? Елля поїхала була з своєю 13-лїтною сестрою до Мандока. Конї сполошили ся, віз перевернув ся, а Елля упала так нещасливо, що покалїчила собі руку так дуже, що не могла нею рушити. Так єї й привезли до двора. В дві години опісля застав я Еллю в великих муках а коло неї сидїли ґрафиня Форґач і баронова Вечей. На прошене п. Саламона загіпнотизував я Еллю і сказав до неї: „Я не знаю, що вам стало ся в руку, але я три рази єї погладжу і она вас вже не буде болїти“. Успіх був несподіваний. Нїчого менї так не жаль, як що при тим не було професора Краффт-Ебінґа або дра Шварца. Елля була нараз в силї витягнути руку, підняла єї і сказала натуральним голосом:

„То нїчого більше не стало ся, лиш жила натягнула ся. Менї треба спокою. Вистане що три години зробити студений оклад. Але я чую, що я дістала потрясеня мозку“.

Розуміє ся, що я піддав їй спокійний сон і Елля пробудила ся аж на другий день рано о 9 год., але значно здоровійша.

То стало ся в червню, а я видів нещасливу дївчину аж в два місяцї пізнїйше, дня 7 серпня, коли она була на Спіжи в гостинї у своїх кровних. Она так зле виглядала, що я аж перепудив ся; лишила ся ще була лиш тїнь з неї.

Аж ось одної ночи прислав п. Саламон по мене. Елля дістала була знов сильних корчів; від двох недїль не могла вже анї нїчого їсти, анї спати, а живчик переставав вже бити. П. Саламон вибіг до мене з словами: „Змилуйте ся над моєю донькою!“ Я загіпнотизував бідну дївчину і на превелику радість єї окруженя живчик почав правильно бити.

П. Саламон просив мене, щоби я загіпнотизував єї на кілька днів, а я відповів на то, що загіпнотизував би єї й на двайцять днів, коли-б я був лїкарем і коли-б сам лїкар, що єї лїчить, не сказав, що смерть може наступити кождої хвилї. Я просив Еллю, щоби она сама

тициями, адресами і біблїотекою. — Члени товариства суть після статута: „основательнї“, „порядочнї“, „спомагательнї“, „почетнї“, „кореспонденти“, а крім того говорить ся ще й про „благодїтелів“. Видїл товариства має складати ся з 11 членів і має право заводити філії.

Із сего коротенького змісту статутів і з заміток „Дїла“ до них можна виробити собі хоч мале понятє о маючім заснувати ся товаристві на Буковинї, котре хоч ще й не зродило ся, а вже хоче стати приміром для Галичини. Не знаємо — як кажемо — хто ті панї, що взяли ся засновувати згадане товариство; але досьвіди теперішности і минувшости учать, що кілька разів женщини брали ся до якого публичного дїла, то майже завсїгди стояли поза ними мужчини. Чи так і в сім случаю, не знаємо, але здогадувати ся вільно. Впрочім нехай би й дїйстно самі женщини виступали, тим лїпше. Маємо всякий респект перед женщинами, що в глубокім почутю свого обовязку народного беруть ся до працї для добра свого народу, і певно не належимо до тих, що відмавляють женщинам всякого права брати активно і пасивно участь в житю публичнім. Але коли они беруть ся до того, то й повинні мати повну сьвідомість того, повинні знати, для кого і длячого хотять працювати, повинні щиро і отверто висказувати свою цїль, а не бавити ся в якусь дволичність. Черновецкі женщини надармо і без потреби взяли ся розвязувати узол ґордийский рускої полїтики якоюсь „скомбінованою мовою“ і переплїтуванєм слова „рускій“ і „русскій“. Нехай нам черновецкі женщини вибачать, коли їм скажемо, що они, видко, або не розуміють, що в писаню одного або двох „с“ не розходить ся лиш о самі букви, або думають, що хтось такий дурний, як они мудрі і дасть ся зловити на їх вудку. Прецї то розходить ся о значінє слова? Нехайже нам скажуть: для якого народу має працювати маюче заснувати ся товариство? Чи оно ставить собі за задачу ширити просьвіту межи женщинами „русской“ т. є. російскої народности, чи рускої, т. є. нашої народности? Чи хоче може трошки працювати для „русскої“, а трошки для „рускої“, або може, що було би найпоганїйше, працювати для „рускої“ т. є. для нашої народности, щоби єї поволи скомбінованою мовою доводити до російскої? Просимо сказати цїлком щиро, отверто і ясно!

Таким дволичним статутом поставили товариство ті, що его засновують, від разу в злім сьвітлї, заким оно ще зродило ся. Чей же й черновецкі женщини можуть добре знати, що не можна двом панам служити, а ще лїпше, що не можна двох нараз любити та що ті вводять себе в неславу, що двох нараз люблять! Таке поступованє — то хиба чиста гра в „наші-ваші“. Хто хоче, нехай ставить на закриту карту общества женщин (яких? — не уміємо вже сказати) в Чернївцях, може виграє, а може програє. „Галичанин“ ставить сьміло, а „Дїло“ також збирає охота, бо то щось пахне нїби помиренєм партий, лиш оно ще не може зважити ся, бо чогось трошки не довіряє.

А треба таки досить цивільної відваги, щоби таку дволичність, яку буде представляти черновецке общество женщин, ставити комусь за примір! Звідки-ж, питаємо ся, та охота незродившого ся ще товариства перти ся до Галичини. Та-ж ми тут і без того маємо подостатком своїх гермафродитів, що то, як кажуть, нї пес нї баран; нам би тих позбути ся, а не нових плодити на взір черновецкий. Або хиба-ж то дїє ся природним ходом річий, коли хтось записує своє майно не близькій ріднї, лиш виключає єї, а робить запис на далеких свояків? Прецї й в Чернївцях суть рускі народні товариства, от хоч би лиш „Народний Дім“ і они близші новому обществу; чомуж би обществу женщин не переказати на них спадщини по собі? Чи може для того, що там нема общества імени Качковского.

Все то разом не може нас переконати о щироси заходів для добра нашого народу і для того ми не можемо в них нїчого иншого добачити, як лиш новий спосіб робленя замолоту і каламученя чистої води. Пустою фразою о „підпорядкованю різниць партийних в справі загального добра народного“ не даємо собі заблахманити очий, бо кожда партия полїтична, яка би она й не була, скоро она єсть народна, працює для загального добра народу і в неполїтичних справах, от таких якими хоче займати ся общество женщин, всї народні партиї вже тим самим, що суть народні, лучать ся з собою. У нас же не розходить ся о звичайні партиї полїтичні, але о тих, що з нашого народу хотїли би зробити самостійного господаря на своїй земли і тих, що всякими способами старають ся недопустити до того. То повинно би общество женщин знати.

Коли би общество женщин мало дїйстно працювати для загального добра народу, то ті, що єго засновують, повинні були его від разу поставити на народнім ґрунтї щиро, отверто і ясно. По що було говорити про якісь партиї полїтичні, по що зводити полїтичні різницї до статутів? Не дурім себе самих і других, не граймо в „наші-ваші“, бо то річ дуже небезпечна. При такій грі легковірні, що дадуть ся зловити, можуть дуже легко все програти, а й тих, що таку гру предкладають, мусить кождий обачний уважати за таких, що грають фальшиво.

О самих цїлях товариства не хочемо богато говорити; із статутів показує ся, що то буде комбіноване товариство: просьвітно-педаґоґічно-промислово-торговельно-добродійне товариство з додатком томболї, концертів і „других публичних предприняти“. Що то за предприняти публичні, ті другі, — статут не пояснює. На так широку цїль общества женщин можемо лиш ось що сказати: „Хто хоче два заяцї нараз зловити, то певно жадного не зловить“.

Перегляд полїтичний.

Вчера бідбуло ся послїдне засїданє угорскої Делеґациї. По сконстатованю згідної ухвали обох Делеґаций висказав мінїстер Каляй в имени Є. Вел. Цїсаря признанє і подяку Делеґациї за ревну жертволюбивість, а до того долучив і подяку правительства. Іменем Делеґациї дякував Тїша правительству за его охотні поясненя і зазначив особливо оглядну полїтику мінїстра для справ заграничних, ґр. Кальнокого, котра має головно то на оцї, щоби відносини межи европейскими державами, без нарушеня інтересів і поваги Монархії розвивали ся чим раз певнїйше, особливо же, щоби тридержавний союз позістав ненарушений, та щоби поменші держави на полудневім Всходї самі з себе знайшли ту точку, в котрій єсть рівновага. І з того всего — сказав Тїша — виходить, що мир в Европі єсть і на дальше забезпечений. Згадавши відтак про значний розвій окупованих країв, закінчив Тїша свою промову окликом в честь Монарха.

З Атин доносять, що цар і цариця і цїла царска родина приїдуть за кілька днів в супроводї грецкої королевої на Корфу. Король поїде просто на Корфу, щоби там повитати царя. З Петербурга доносять, що стан здоровля царя єсть досить добрий і нема нїякої обави. Цар має ся навіть лїпше, як послїдних днях в Спалї.

Російскі ґазети звертають тепер в виду подій в Хинї увагу на то, що на случай програної війни треба скористати з нагоди і зажадати від Хини управильненя границї над Амуром. Безпечність сибірскої зелїзницї вимагає того, щоби хіньску границю посунути дальше. Сполученє Кульджи, Монголії і північної Манджурії з Росиєю єсть конче потріб-

---

в гіпнозі подала собі свій лік, бо прецї недавно тому помогла тим способом одному лїкареви від зелїзницї. І ось стало ся тепер щось загадочного, щось, що лїкарі так радо називають обманьством: загіпнотизована говорила сама о собі через третю особу більше менше так:

„Хора не тїлом нездужає, але душею. Треба їй запустити 2 до 3 процент морфіюм, збудити єї за дві години, дати їй 8 капель беллядонни і коли не можна инакше, то змусити єї, щоби була спокійна“.

„Др. Враґаші, котрий займає ся богато гіпнотизмом і недавно що оголосив брошуру під заголовком: „В „печері сну“, довідав ся о тих гіпнотичних пробах і на запрошенє п. Саламона приїхав того злощасного дня у вересни до Тужера. Елля тїшила ся як дитина на то, що представить ся докторови яко знамените медиюм. Гіпнотизованє мало відбути ся по вечери, але Елля наставала на то, щоби єї загіпнотизувати ще перед вечерою, і от стало ся то нещастє, о котрім тепер так богато говорять. Я спитав єї о станї здоровля мого брата, що нездужає на легки, а она відповіла на то на превелике диво всїх присутних в той спосіб, як то о тім вже так богато говорено. Послїднї єї слова були такі:

— В многих случаях помагає на....

„Послїдного складу не могла вже вимовити. Насамперед стала сильно чихати, відтак повисла їй голова взад і душа нещасливої дївчини розлучила ся на віки з тїлом....

„Що в Саламоновім домі нїхто не звалює на мене вини за смерть нещасливої дївчини, видко найлїпше з того, що єї батько дав менї на памятку старосьвітский нараменник, котрий померша дуже любила носити. (Найком вийняв той нараменник з кишенї і показав єго).

„Антипатия лїкарів до гіпнотизму єсть для мене непонятна. Я в однїм роцї загіпнотизував двох лїкарів і маю ту сатисфакцию, що один з них (він мешкає у Великім Бечкереку) задумує оголосити незадовго свої спостереженя. До того мушу ще й то сказати, що мене навіть один лїкар завізвав, щоби я лїчив гіпнозою его недужу жінку. Отся купа листів — він показав при сім на своє бюрко — з Австрии, Німеччини і Швайцарії єсть доказом, що навіть і за границею мають повне довірє до гіпнотизму“.

На тім кінчить др. Браєр зміст своєї розмови, а додає від себе, що Найком не лиш не робить із своєї зручности нїякого інтересу, але ще й тратить час і гроші. Він устроював вже множество проб гіпнотичних на добродійні цїли і жадав за то лиш 50 зр. для вершецкого дому сиріт — поступованє, котре не оправдує закиду шарлятанерії. Навіть на кілька днів перед тим, коли мав приїхати до Тужера, жертвував гарну суму для товариства жидівских женщин у Великім Бечкереку.

Із наведеного повисше показує ся кілька цїкавих і характеристичних, а невідомих доси фактів. Насамперед факт, що Найком займає ся дїйстно лїченєм людий при помочи гіпнотизму, і то, як видко, на великі розміри, хоч, як би то виходило з оповіданя дра Браєра, зовсім безкористовно; друге: его медиюм, Елля лїчила також людий, бо в станї гіпнотичнім подала лік якомусь урядникови від зелїзницї, а з того видко, що она звідкись учила ся розпізнавати недуги; чи она то робила без відомости Найкома і обманювала его самого, чи може він знав о тім — того не можна відгадати, можна скорше здогадувати ся, що Найком не знав о тім нїчого; третє: потверджуєсь наш давнїйший здогад, що Елля тїшила ся лиш длятого, що мала нагоду показати ся лїкареви яко знамените медиюм; накопець четверте: що смерть Еллї наступила зовсім инакше, як то представляв др. Враґаші; здавалось би навіть, що Елля не упала з крісла, лиш стала нараз сильно чихати і голова їй взад повисла.

Найком вірить по тім всїм дуже сильно не лиш в лїчебну силу гіпнотизму, але також і в якусь надприродну его силу. Супротив того можемо навести відзив о смерти Еллї і ясновидженю ще одного славного ученого, специялїста, дра Бернгайма, котрий єсть основателем т. зв. нансійскої науки о гіпнотизмі. Бернгайм каже, що в сильно рознервованім і нездужаючім на серце чоловіцї, може внаслїдок великого зворушеня станути серце. Результат такого зворушеня єсть одинаковий, чи то на яві, чи у гіпнотичнім снї. Другого способу видженя нема. Нїхто загіпнотизований не міг сказати дрови Бернгаймови, що дїяло ся в якійсь віддаленю від него, анї не міг подати діяґнози недуги. Гіпнотизер не може якомусь чоловікови, котрого перед тим не знав, піддати якісь технїчні вислови.

не як в інтересї кольонїзацийнім так і стратеґічнім. Росия мусить піти за примірои Австриї по росийско-турецкій війнї і управильнити остаточно границю Сибіри.

До Лондону наспіла депеша з Ні-чанґа, після котрої войска хіньскі уступають ся зовсїм з Мукдену, столицї манджурскої. Ходить чутка, що їх звідтам покликано, щоби боронити Японцям приступу до Печілї. Після вістий з Шанґаю розійшлась там чутка, що минувшого втірка вечером явила ся в заливі в Печілї японьска фльота зложена з 70 кораблїв военних і транспортових. Фльота обминувши пригірок Чі-фу, поплила на північний всхід. Коли-б вість ся потвердила ся, то виходило би з неї, що підчас коли одна японьска армія іде на Мукден то друга хоче форсувати похід на Пекін і шукає як найкоротшої дороги.

Новинки.

Львів дня 8 жовтня.

— **Іменованя.** Радник висшого суду краєвого у Львові Мартин Хожемский іменований президентом суду окружного в Станіславові. — II. Мінїстер справ внутрішних іменував старших інжинїрів: Вільгельма Раппе, Вільгельма Шаера, Генриха Шталя і Кароля Тепфера радниками будівництва; інжинїрів: Тому Сломского, Клима Левицкого, Мечислава Ящуровского, Івана Кавецкого, Казимира Махневича, Станїслава Лодиньского, Петра Піндельского, Йосифа Адамского, Романа Інґардена і Франца Дутковского старшими інжинїрами; наконець ад'юнктів будівництва: Кароля Ріхтмана, Станїслава Вуйцицкого і Кароля Чеховича інжинїрами для державної службы будівельної в Галичинї.

— **Нові почти.** З днем 16 жовтня с. р. війдуть в житє уряди почтові в Лосячи (повіт Борщів) і в Рудї (повіт Жидачів) зі звичайним кругом діланя. До почти в Лосячи будуть належати громади: Лосяч, Воля чорноконецка і Дубівка та обшари двірскі Цигани і Ґуштин; до почти в Рудї, котра буде називати ся „Руда-Кохавина", будуть належати громади і обшари двірскі: Руда з Кохавиною, Ганівцї і Лївчицї, Покровцї і обшари двірскі Гнїздичів і Юсептичі. Лосяч (почта піша) буде сполучений зі Скалою, а з Руди буде їздити післанець до Нового села коло Стрия.

— **Щедрий дар.** Дня 2 с. м. відбував ся в Ярославі концерт „Перемиского Бояна" на дохід тамошної бурси, котра вже сего року дає приміщенє 13 хлопцям. Концерт приніс около 300 зр. доходу. Коли по концертї відбувала ся забава, одержав о. крил. Хотинецкий телеґраму від Преосьв. еп. Ю. Пелеша, котрою Владика висказав свою утїху з устроєня концерту на так хосенну цїль і удїлив свого благословеня Бурсї і всїм, що радї єї розвиткови, а вкінци повідомив, що вислав почтою 100 зр. для Бурси. О. крил. Хотинецкий відчитав сю телеграму а всї присутні з одушевленем відсьпівали Преосвященому „Многая лїта" за так щедрий дар.

— **Лїчене сукровицею від дифтериї** після методи проф. Берінґа робить чим раз дальші поступи. У Відни призбирано вже кількананцять тисячів на фабрикацию сего лїка, а за примірои Відня пішов і Будапешт та деякі другі міста. В Чернівцях відбула ся оногди перша проба лїченя сим лїком. Др. Флюкер защепив там двоє дїтий, занедужавших на дифтерию сукровицею спроваджено від дра Берінґа.

— **Також інтерес.** Як звістно, суть австрийскі карти кореспонденцийні, призначені на відповідь важні також і в Німеччинї. Два купцї використали то і взяли ся робити інтерес на тих картах. В Німеччинї коштує карта кореспонденцийна 5 феників, а в Австриї 2 кр. або 3 і пів феника, отже о півтора феника дешевше. Купець в Австриї купив отже 10.000 штук карт кореспонденцийних разом з картами на відповіди, повідтинав тї карти і післав їх купцеви в Німеччинї за заплатою 200 зр. або 336 марок. Німецкий купець уживав тих карт до переписки з купцями в Австриї і заробив на них через то 100 зр. або 164 марок, бо за 10.000 німецких карт кореспонденцийних мусїв би був заплатити 500 зр. Тим способом потерпїла нїмецка почта шкоду на 164 марок. Щоби такого обманьства більше недопустити, прибивають від якогось часу на нїмецкій граници почтові печатки не лиш на картї з перепискою, але й на долученій до неї картї на відповідь і лиш такі карти австрийскі важні, котрі мають таку печатку.

— **Перенесенє мощий** бл. п. Александра Концевича, артиста сцени польскої а опісля і сцени рускої відбуде ся заходом артистів сцени львівскої в середу дня 10 с. м. з янівского кладовища на кладовище личаківске до родинного гробу о 8 год. рано. На сей обряд запрашають артисти свояків і знакомих покійника.

— **Другий раз зародила** яблінка в Мільници. До Gaz. Pol. в Чернівцях прислано звідтам галузочку з тої яблінки, котра зацвила другий раз сего року у вересни і зародила маленькі недорідні яблочка.

- **Темнота серед селяньства.** Як наш нарід сїльский в своїй темнотї не довіряє лїкарям, може послужити доказом слїдуючий факт. В борщівскім повітї проявило ся знов кілька випадків холери, а іменно в Королївцї і Гостинцях, але люди не хотять принимати від лїкарів нїяких лїків, бо кажуть, що то отруя. Лїкар зі Скали даючи лїк занедужавшому селянинови, хотїв переконати его, що то не єсть нїяка отруя і сам зажив лїку наперед. Мимо того селянин не хотїв зажити, бо казав, що то отруя.

— **Ґаз земний.** В містї Вельс в горішній Австриї розпочав був заряд копальнї вугля у Вольфсеґґ - Травнталь глубоке верченє землї на великі розміри. З глубини около 300 метрів став добувати ся з великою силою ґаз, котрий займившись горів зразу дуже неспокійно, з лоскотом подобаючим на слабу експльозию; пізнїйше однакож горів вже спокійно. Того ґазу добуває ся зпід землї така сила, що его зужиткувано зараз яко материял до осьвітлюваня і отоплюваня помешкань та яко мотор до порушуваня машин. Ґаз земний горить блїдо-червонавою поломінею і не видає нїякого запаху.

— **60.000 зр.** виносить головна виграна львівскої льотериї виставової. Звертаємо увагу наших поважаних читачів на се, що тягненє відбуде ся вже 16 жовтня.

Телеґрами.

Відень 8 жовтня. В Бернї і Лїнцу відбули ся демонстрациї в інтересї загального права голосованя. Кілька сот робітників переходило улицями піднося̀чи оклики в честь працї і загального права голосованя. Спокою нїгде на нарушено.

Мілян 8 жовтня. На вікнї в будинку дирекциї полїциї знайдено вчера бомбу з запаленим льонтом. Арештовано кілька осіб.

В доповненю до тужерскої подиї подаємо тут цікаве, хоч очевидно повне буйної фантазиї оповіданє проживаючого нинї в Хорватиї ґр. А. Зеґерра-Тоса, про якогось француского ясновиду Александра в Парижи. Було то з початком пятьдесяти років — каже ґр. Тоса — коли Александер славив ся в цїлім сьвітї яко небувале медиюм сомнамбулїчне. Я умовив ся з моїм знакомим з Липска, Фрідерічім запросити Александра з его маґнетизером до нас, до помешканя Фрідерічіого. На се засїданє маґнетичне з'явили ся також майже всї мої товариші, угорскі еміґранти, як ґр. Юл. Андраші, ґр. Володислав Чакий, ґр. Павло Естергазий, Данило Іраній, ґр. Юр. Бетлен і др. Зрана того дня, коли мало відбути ся засїданє, явив ся у мене ґр. Кольоман Шмідеґґ і показав менї куверту і сказав, що в тій кувертї єсть ще десять куверт одна в другій. Коли Александер відгадає, що єсть в послїдній кувертї, то він хиба бог, коли-ж не відгадає, то він простий туманник. О 6 год. вечером розпочало ся засїданє. Коли маґнетизер замаґнетизував Александра, то спитав его насамперед один барон з Сицилії: Де тепер тота особа, о котрій я думаю? — А медиюм відповіло: „Виджу чужий край а доокола него море, замок з чотирома вежами, фосами і зводженими мостами, там єсть стіл а на нїм горять сьвічки; коло стола сидить особа з двома другими." — Барон спитав, як виглядає та особа? — „Мужчина середного росту, з чорними очима і чорним волосєм, в сивім одїню, має три перстенї на лївій руцї." По кількох дальших питанях схопив ся страшно зворушений і счудований розповів нам, що то був вірний опис его сина.

Відтак прийшла черга на ґр. Шмідеґґа. Він спитав Александра: Що в отсїм папери? — Людске волосє. — Чиє? — Якоїсь женщини. — Де она тепер? На се питанє став Александер вити ся і корчити ся, що ему аж піт виступив на чоло і настала перерва. Але ґр. Шмідеґґ повторив ще раз то питанє. Медиюм відповіло тогди: Она умерла. — Але я хочу знати, де она тепер? — питав Шмідеґґ. Настала знов перерва, а відтак почав Александер оповідати уриваними словами: В далекім — краю — єсть двір — в парку — недалеко від него — в парку єсть горбик — пливе потік — на горбі — каплична — там она — в домовинї. — Зайдім до каплички! — сказав Шмідеґґ. — Я вже там — відповіло медиюм. — Що там видите? — Три домовини. — В котрій она спочиває? В першій — на лїво — від входу. — Читайте напис над домовиною! — Медиюм читає: Одно М — одно А — одно Р — одно И — одно Я — Мария. — Шмідеґґ схопив ся по тім, як би з розуму зійшов, побіг до другої комнати, кинув ся там на постіль і став дуже плакати. — Кожде слово, яке сказав ясновида, була правда то була его мати, котру він дуже любив, а котра була похована на Угорщинї.

Не правда-ж? Буйна фантазия, а прецї були і знайдуть ся люди, котрі готові повірити, що то правда!

Всячина.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7 31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц-державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) удїляє ся устних або письменних пояснень в справах службы на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зізваляють, можна тамже засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.